

dalmi vitára adott alkalmat. Azok, kik a váltókötelezetteknel a kényszeregyezés kihatását vitatták az összes kötelezettekre, elméleti váltójogi megfontolásból indultak ki, anélkül, hogy a döntés praktikus következményeire gondoltak volna. Jellemző példája, hogy milyen káros és zavaró hatása van bizonyos ködös elméleti általános tételeknek, ha azokból következtetünk, anélkül, hogy az általános elv pontos tartalmával és körvonaláival tisztában lennénk. Sichermann érdeme, hogy erős elméleti felkészültséggel és éles logikai analízissel, a gyakorlati következményekre kiterjedő dedukcióval szembe néz az ellenkező állásponttal és kimutatja, hogy azok az általános elvek, melyekre hivatkoznak a másik oldalról, tulajdonképpen nem létező jogelvek, illetve sehol tételes szabályokban azoknak nyomát sem találjuk. A váltókötelezettek az általános egyetemlegességre vonatkozó szabályok szerint függetlenül a kényszeregyezéstől, kötve maradnak, a váltónyilatkozatok önállóságának váltójogi elve ezt az általános szabályt csak megerősíti. Közben előadó rátér a kényszeregyezés jogi jellegének taglalására és helyesen kiemeli, hogy a kényszeregyezés neve ellenére, nem egyezés és inkább hatósági aktus, mint jogügylet. Foglalkozik még az értekezés általában az egyezés és az elengedés jogi jelentőségével és hatásával az egyetemleges kötelmekre és a kezesekre. A tanulmány mintája annak, hogyan kell egy részleges jogi vitakérdést elméleti és gyakorlati felkészültséggel megnyugtatóan megoldani.

Sz.—i.

Az Országos Hitelvédő Egylet jelentése 1929. évi működéséről. Aki a háború kórokozó baccillusainak útját a gazdasági élet területén követni akarja, nehezen fog találni alaposabb adalékokkal, jobban ésgondosabban felszerelt útmutatót, mint az O. H. E. idej, második jelentése. Tévedne azonban, aki azt hinné, hogy a szürke cím mögött valamely, csak egy kicsiny, érdekelt kört érintő jelentés húzódik meg, amely jelentőségében nem megy túl a közgyűlési jelentések s az évvégi középiskolai értesítők szokvány mondanivalóin. E jelentés tudományos munka, amely szorosan hozzásimul a tavalyi jelentés adataihoz, a magyar gazdasági életnek egyesztendei kórképét adja gazdasági és jogi oldalról nézve.

A munka a preventív hitelvédelem céljait szolgálja. Tehát mindenekelőtt feltárja azokat az okokat, amelyekből a jelenlegi insolvenziális válság táplálkozik. A budapesti bíróságok ügyforgalmi adatain a váltóóvások és a zálogkölesönözlet alakulásán, a szakmai és területi megosztáson keresztülvezetve, módot és alkalmat ad annak megállapítására, hogy hol van szükség a leggyorsabb segítségére s hol található a helyes beavatkozásra leginkább reászorult gazdasági területek. Közhely ma már,

hogy az insolvenciák területén a textilszakmát illeti a vezetés szomorú szerepe, de, hogy ez lefelé menő tendenciát mutat, hogy 1928 előtt az összinsolvenciák 60%-a, 1928-ban csak 55, 1929-ben csak 51%-a volt a textilszakmából eredő, — csak innen ismerjük meg. Nem meglepő, hogy az insolvenciák 70—74.8%-a a vidékre esik, — de az elszegényedésnek s az ország nem egészséges gazdasági fejlődésnek szomorú adata, hogy összeg szerint számítva az insolvenciák fele esik Budapestre. A jelentéshez kapcsolt térkép megyék szerinti felosztásában is bemutatja az insolvenciák számát és arányát. Csak sajnálni lehet, hogy a jelentés, — feladata szabta szűk határok között — nem terjed ki annak vizsgálatára, hogy az insolvenciáktól aránylag legkevésbé sújtott területek (Abaúj-Torna vm., Ugocsa-Bereg, Sopron vm., Bács-Bodrog vm.) ezen aránylag kedvező helyzetüket mely tényezők befolyásának köszönhetik.

A fizetéseképtelenségek okainak kutatása során a jelentés a következő főbb okokra vezeti vissza a jelenleg általa is súlyosnak megítélt gazdasági helyzetet: 1. a tőkehiány, 2. az általános pénzügyi helyzet, s vele kapcsolatos bizalmi válság, 3. könnyelmű áruhitelzés, 4. a fogyasztóképeségnek, a mezőgazdasági lakosság helyzetének leromlásával összefüggő nagymérvű csökkenése, amely legvilágosabban az állami forgalmi adó bevételnek az előző évihez képest 12.6%-os csökkenésében jut kifejezésre, 5. a mezőgazdasági terményeknek az 1929. év folyamán 29.2%-os, az ipari indexnek 5%-os s a gyarmatáru indexnek 8%-os csökkenése, 6. végül az a diszparitás, amely a fogyasztó pontatlan fizetése, másfelől a termelő, gyáros és kereskedő meghatározott időpontra szóló fizetési kötelezettsége között fennáll. Mi ezek közé az okok közé feltétlenül besoroznánk a közterheket, de nem abban a formában, hogy túl magasak, hanem az aránytalan elosztást és kiméretlen behajtást.

A jelentés az üzletvitel vizsgálatára során kitér a rezsiköltségek vizsgálatára. Megállapítja, hogy a detailkereskedelemben 20—49%-ig terjedő regieköltséggel, a nagykereskedelemben 10—35%-ig terjedő üzleti költséggel találkozott. A regieköltségek magasságának főként az üzletbér képezi okát, amely azonban csökkenő tendenciát mutat.

Külön fejezetben számol be a jelentés az O. H. E.-nek az egyezségi ügyek lebonyolítása területén kifejtett működéséről. Az 1929. évben az elébe került ügyek aktívái 55,004.000.— pengőt, passzívái 86,891.000.— pengőt tettek ki; ebből — az aktívák alapján számítva — 69%-ban, — a passzívák alapján számítva — 65.5%-ban jött

létre az egyesség. 2140 egyességi ügyből 458-ban kezességgel biztosította az O. H. E. a lebonyolítás sikerét, s az összes esetek 91.36%-ban sikerült a hitelezők részére hogy a fizetéseképtelenségek túlnyomó része az adósok hibáján kívül állott elő s az adósoknak a legtöbb esetben azért ehető szerehányás, mert üres optimizmussal elmulasztják fizetéseképtelenségüket idejekorán bejelenteni s a bejelentés elhúzásával az aktívák minimumra lecsökkenését előidézik.

Az okok vizsgálata során arra az eredményre jut a munka, amely a gyakorta hallott, s nézetünk szerint is téves ellenkező felfogással szemben hangsúlyozandó, az adóstól valamely biztosítékot szerezni.

A legnagyobb érdeklődésre tarthat számot az a statisztika, amelyet adósok fizetési kötelezettségének teljesítéséről közöl a jelentés. Az 1929. évi adatok nem meggyőzők, mert csupán 554 esetről, tehát az összinsolveneciák kb. $\frac{1}{4}$ -ről számolnak be. Ellenben az 1928-as adatokból igen nagy megnyugvással állapítható meg, hogy az összesetek 19%-a az, amelyben adós nem fizet, 13.3%-a, amelyben vontatottan fizet s 67.7%-a, amelyben kötelezettségének a vállalt egyezés tartalma szerint eleget tesz. Nélkülözzük ezzel kapcsolatban annak kimutatását, hogy összegben kifejezve a bejelentett osztartozásból a fizetéseképtelenségi esetekben mennyi fizettetett ki. Így kitűnne ugyanis, hogy az összesetek mekkora részét teszik ki a 15—25%-os quótával megoldott készpénzezségek.

Ki kell még térnünk a jelentésnek a liquidációról szóló fejezetére, amely nézetünk szerint az O. H. E. fejlődésében jelentős etappe, kialakulásának természetes útja s közgazdasági jelentőségének igazi megvilágítója. A liquidációs lebonyolítás átlagos időtartalma 97 nap. O. H. E. liquidáció kiköttetett 78 esetben, ebből 58 esetben vállalta az O. H. E. a liquidációt; 42 esetben fogantatosította, 7 esetben csőd következett be, 8 esetről nem tud a jelentés beszámolni, s egy esetben vagyontalan-sági esküt tett az adós. A liquidációs esetekben a hitelezők követelésük 23.5%-át kapták meg. Ez az arányszám az O. H. E. jelentőségének és gazdasági feladatának igazi mértéke. Ha számbavesszük, hogy a liquidációs esetek azok, amelyek azelőtt csődbe torkollottak s a hitelezők követelésének teljes elvesztésével jártak, úgy meg kell állapítanunk, hogy gazdaságilag szükséges és elengedhetetlen feladatot tölt be az O. H. E., amikor a legsúlyosabb esetek 75%-ában a hitelezőt még mindig követelése ¹, részéhez hozzájuttatja.

A helyszűke nem engedi s olvasóink tájékozottsága

feleslegessé teszi, hogy azokra a jogi reformokra kitérjünk, melyeket az O. H. E. szükségesnek tart a válság-jog kiépítésével kapcsolatban. Tudtunkkal a reform útban van s éppen a liquidációs kérdéssel kapcsolatos* 6340, 1927. M. E. sz. rend. intézkedéseinek kiépítését célozza.

Összefoglalván azt mondhatjuk, hogy a jelentés kitünően szerkesztett, a vonatkozó gazdasági és jogi materiát átfogó munkálat, amely nélkülözhetetlen mind azok számára, akik a mai gazdasági jelenségek megértésére vagy feldolgozására törekszenek.

Dr. Huppert Leó

* Az intézmény közelebbi jogi és gazdasági jellegére l. dr. György Ernő cikkét: „Kényszeregyezségi liquidáció“ lapunk 1929 októberi (8-ik) számában.

A gyorsírásnak a polgári és büntető peres eljárásban való fokozottabb alkalmazása címen hosszabb előterjesztést adott be a napokban a gyorsírási ügyek Kormánybiztosához az erre való tervezet elkészítésével megbízott dr. Kelényi Jenő ügyvéd. Ez előterjesztésben dr. Kelényi az osztrák Zweite Gerichtsentlastungs novelle nyomán részletes javaslatokat terjeszt elő a tekintetben, hogy mikép lehetne a polgári és büntető peres eljárásban a gyorsírásos jegyzőkönyvelést megvalósítani.

Az érdekes és nagy gyakorlati horderejű elaborátumot lapunk mai számának melléklete gyanánt egész terjedelmében közöljük, hogy az abban kifejtettekhez olvasóink is hozzászólhassanak. Dr. Kelényi Jenő ügyvéd (V., Vilmos császár-út 72.) ez úton kéri a tárgyra vonatkozó b. észrevételek hozzáutalását.

Lapunk jelen száma némileg megkésetten jelenik meg, mert be akartuk várni a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat parlamenti letárgyalását avégből, hogy a törvény várható szövegét olvasóink azon frissiben megkapják. E tervünk valóra is vált s jelen számunk melléklete már közli a szöveget. Olvasóink bizonyára szívesen megbocsájtják a nagyérdékű törvénymű birtokában az előállott késedelmet.

Magyar tulajdonos, magyar vezetés, magyar konyha. — Az uri középosztály nyaralója. — Olcsó penzió rendszerű ellátás. — Abbazia mellett, gyönyörű tengerparti fekvéssel. — Ideális üdülés felnőttek és gyermekek részére. — Prospektus kívánatra. — Szobafoglalás Budapesten a tulajdonosnál (dr. Förstner Gyuláné) Budapest, VI., Bulyovszky utca 10.

Telefon: Aut 156—93.